

Ankestyrelsens brev til Næstved Kommune

Tilsynsudtalelse om Næstved Kommunes mulighed for at afholde udgifter til advokatbistand

7. februar 2024

Næstved Kommune har bedt Ankestyrelsen om en udtalelse om, hvorvidt kommunen kan afholde udgifter til advokatbistand i en retssag, der er anlagt mod et medlem af byrådet.

J.nr. 23-96550

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Resumé

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsen vurderer, at Næstved Kommune med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan afholde udgifterne til advokatbistand i forbindelse med den retssag, der er anlagt mod det pågældende byrådsmedlem.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Sagens oplysninger

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Følgende fremgår bl.a. af Næstved Kommunes brev af 1. november 2023 til Ankestyrelsen:

"Byrådet traf d. 31.10.2023 beslutning om, at [A]s udsagn om [Museum B]s ledelse er faldet som led i forbindelse med varetagelse af hvervet som byrådsmedlem

Som grundlag for Byrådets beslutning har Byrådet lagt vægt på følgende forhold:

[Museum B] modtager driftsstøtte af Næstved Kommune. Næstved Kommune fører i den anledning et tilsyn med institutionens forvaltning af Næstved Kommunes bidrag. Hovedtilsynet med museet føres dog af Slots-og Kulturstyrelsen i overensstemmelse med museumsloven.

[A] forsøger på et udvalgs møde i starten af 2023 at gøre udvalget for Kultur og Idræt opmærksom på udsagn om ledelsen på [Museum B]. Udsagnene stammer fra anonyme kilder og udvalget ønsker ikke at modtage de kritisable oplysninger, men [A] aftaler med direktøren [C], at hun på et møde i kommunen med direktør [C] og centerchef [D] kan aflevere de kritisable oplysninger.

Byrådet er på baggrund af ovenstående forløb kommet frem til, at [A] har udtalt sig som led i varetagelse af hvervet som byrådsmedlem.”

Det fremgår af en artikel på TV2 Østs hjemmeside, at [A] havde modtaget en række anonyme henvendelser fra borgere. Det fremgår også, at direktøren og centerchefen efter mødet lavede et notat med medlemmets oplysninger, og at notatet blev sendt til bestyrelsen for [Museum E], som [Museum B] er en del af.

Det fremgår af stævningen, som Ankestyrelsen har modtaget kopi af, at sagsøger i sagen er den administrerende direktør for [Museum E].

Regler og praksis

Efter kommunalfuldmagtsreglerne antages en kommunes adgang til uden lovhjemmel at gennemføre foranstaltninger blandt andet at være afgrænset af, hvad der traditionelt betegnes som et almennytteskriterium. Dette kriterium indebærer, at en kommune som udgangspunkt kun kan gennemføre foranstaltninger, der kommer det kommunale fællesskab til gode.

En kommune kan således som udgangspunkt ikke uden lovhjemmel gennemføre foranstaltninger, der udelukkende eller i det væsentligste er motiveret i varetagelse af individuelle interesser hos enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner.

Indenrigsministeriet har i en udtalelse af 21. september 1993 (1.k.j.nr. 1992/1071/207-1) om afholdelse af en borgmesters udgifter til advokatbistand anført, at en kommune ikke lovligt vil kunne yde økonomisk støtte i form af betalt advokatbistand til borgmesteren i sagsanlæg mod vedkommende, der er uden sammenhæng med varetagelsen af borgmesterens borgerlige ombud. Indenrigsministeriet har i udtalelsen videre anført, at det forhold, at der ikke er tale om en

retssag, der vedrører borgmesterens private forhold, ikke er tilstrækkeligt til, at det er lovligt, at kommunen dækker udgifterne til borgmesterens advokatbistand. Det må kræves, at retssagen vedrører borgmesterens handlinger eller optræden i forbindelse med varetagelsen af hvervet som borgmester.

Ved vurderingen af, om kommunen lovligt kan afholde udgifterne i forbindelse med en retssag mod borgmesteren i anledning af udtalelser, som vedkommende er fremkommet med, må det ifølge Indenrigsministeriets udtalelse derfor være afgørende, om borgmesteren herved har udtalt sig i sin egenskab af borgmester og dermed under varetagelse af sine funktioner i henhold til kommunestyrelsesloven.

Endvidere kan der ifølge Indenrigsministeriets udtalelse være tilfælde, hvor borgmesteren, uanset at borgmesteren har optrådt på kommunens vegne, er fremkommet med udtalelser, der klart er uden sammenhæng med vedkommendes varetagelse af sine funktioner efter kommunestyrelsesloven, herunder udtalelser af mere personlig karakter, således at borgmesterens udgifter i forbindelse med en retssag herom ikke lovligt kan dækkes af kommunen.

I den konkrete sag fandt ministeriet, at kommunen havde den fornødne interesse i de omhandlede sager til lovligt at kunne afholde de advokatudgifter for den daværende borgmester, der knyttede sig til hans besvarelse af partshøringer fra det daværende tilsynsråd om bevillingsmæssig hjemmel for borgmesterens dispositioner.

Ministeriet fandt, at borgmesterens dispositioner i denne forbindelse henhørte under hans varetagelse af borgmesterhvervet. Ministeriet lagde blandt andet vægt på, at borgmesterens dispositioner havde karakter af opfyldelse af forpligtelser, som kommunen tidligere havde påtaget sig.

I en udtalelse af 8. juli 2013 fandt Statsforvaltningen, at en udvalgsformand havde udtalt sig i sin egenskab af udvalgsformand, og at kommunen derfor kunne afholde udgifterne til udvalgsformandens advokatbistand i forbindelse med en injuriersag anlagt imod denne. Statsforvaltningen lagde vægt på, at den pågældende var formand for børneudvalget og i denne egenskab havde ansvaret for området for daginstitutioner, og at udtalelserne, der lå til grund for injuriebeskyldningerne, var fremkommet i den forbindelse.

I en udtalelse af 25. februar 2022 vurderede Ankestyrelsen, at en kommune kunne afholde udgifter til advokatbistand i en retssag, også

efter at den pågældende rådmand var fratrukket. Ankestyrelsen lagde vægt på, at hans udtalelser var fremsat på et tidspunkt, hvor han var rådmand for det ressortområde, som det projekt, han udtalte sig om, hørte under.

Sådan vurderer vi sagen

Som det fremgår ovenfor, kan en kommune efter omstændighederne have den fornødne kommunale interesse i at afholde udgifter til advokatbistand i forbindelse med sagsanlæg mod et kommunalbestyrelsesmedlem under forudsætning af, at sagsanlægget angår medlemmets handlinger og optræden i forbindelse med varetagelse af hvervet.

Ankestyrelsen er enig i byrådets vurdering af, at de udsagn, som det pågældende byrådsmedlem er sagsøgt for at have fremsat, er fremsat i pågældendes egenskab af medlem af Kultur- og Idrætsudvalget i Næstved Kommune.

Vi lægger vægt på oplysningerne om, at de udtalelser, som medlemmet forsøgte at informere udvalget om, umiddelbart ses at vedrøre det pågældende udvalg.

Vi lægger også vægt på oplysningerne om, at medlemmet efter aftale med en direktør i kommunen informerede direktøren og en centerchef om de udsagn, pågældende havde modtaget.

Det er derfor Ankestyrelsens opfattelse, at medlemmet har viderebragt udsagnene i sin egenskab af udvalgsmedlem og dermed under varetagelse af sine funktioner i henhold til kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen finder på den baggrund, at Næstved Kommune med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan afholde udgifter til det pågældende byrådsmedlems advokatbistand i retssagen.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven. Ankestyrelsen kan også afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal disposition.

Venlig hilsen

Dorthe Langelund

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024 om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven)